

Lichen sclerosus

Lichen sclerosus (LS) är en hudsjukdom som oftast ses hos kvinnor över 50 år, men som förekommer i alla åldrar, även hos män och barn. Orsaken är okänd. Sjukdomen smittar inte.

Vanligaste lokaliseringen för LS är underlivet. Hos kvinnor och flickor ses sjukdomen främst över blygdläpparna och omkring ändtarmen och hos mannen på förhuden och ollonet. Huden blir vitaktig, tunn, skör och spontana små blödningar kan uppstå. Blygdläpparna kan krympa och hos mannen kan förträngning av förhud eller urinrörsmynning ses. Hudförändringar kan i enstaka fall förekomma även på andra delar av kroppen. Engagemang av slemhinnor i munhåla eller slida brukar inte ses. Hos barn kan sjukdomen gå över av sig själv i samband med puberteten.

Det vanligaste symtomet, speciellt hos kvinnan, är klåda. LS kan även ge sprickor, sveda och smärta i slidmynningen vid vaginalt samlag. Vid långvariga besvär kan huden bli förtjockad.

Behandling

Behandlingen inriktas i första hand mot klådan och den kan även ha god effekt mot förhudsförträngning hos mannen. Symtomfrihet erhålls i allmänhet genom lokalbehandling med en extra stark **kortisonsalva/kräm (Dermovat)** till natten enligt följande schema:

Vecka 1–4: 1 gång dagligen

Vecka 5–8: 1 gång varannan dag

Vecka 9–12: 2 gånger/vecka

OBS! Smörj enbart på de områden där du har lichen sclerosus. Får ej smörjas ut i ljumskarna. En liten tub, 30 g, räcker i 3 månader.

Underhållsbehandling: Därefter smörjs med Dermovat på aktuellt område 1–2 gånger per vecka som en underhållsbehandling. Underhållsbehandling motverkar sammanväxning och på lång sikt cellförändringar. Hud och slemhinna i underlivet skadas inte av salvan, om man följer schemat finns ingen risk för att huden blir tunn och skör. Trots effekt av behandlingen på symtomen kvarstår ofta den vitaktiga förändringen av huden.

Använd mjukgörande: Parfymfri kräm eller salva varje kväll (t ex Decubal, Locobase, Essex kräm eller vitt vaselin) och var försiktig med tvålanvändning – tvätta med barnolja och smörj på ett lager olja och torka av den innan du duschar. Smörj med mjukgörande innan du badar.

Uppföljning hos t ex gynekolog, hudläkare eller distriktsläkare rekommenderas, för recept och kontakt när man har besvär.

Det föreligger en liten risk för utveckling av cellförändringar vid denna sjukdom och läkare bör därför kontaktas om ett sår eller förtjockning av huden uppträder som inte läker på 3–4 veckor med behandling, eller om salvan/krämen inte har effekt på symtomen.007298